

V Brně dne 12. června 2018

Č.j. : MU-IS/73313/2018/713769/PrF

Vážený pane předsedo,

v souladu s ust. č. 24 odst. [1] písm. b. Statutu PrF MU Vám postupuji ke schválení **návrh novelizace Statutu PrF MU** viz příloha tohoto průvodního dopisu.

Tento návrh obsahuje:

- I. Navrhované změny jednotlivých ustanovení a jejich části,
- II. Důvodovou zprávu k navrhovaným změnám,
- III. Ucelený text částí Statutu PrF MU navrhovaných k novelizaci.

V souladu s článkem 25 odst. [4] písmeno a. Statutu PrF MU Vám touto cestou předkládám **návrh na zřízení nové katedry, Katedry civilního práva procesního**, a to k datu 1. 1. 2019.

S pozdravem

doc. JUDr. Markéta Selucká, Ph.D.,
děkanka

Příloha:

Návrh novelizace Statutu Právnické fakulty Masarykovy univerzity

Předseda Akademického senátu PrF MU
z d e

Návrh novelizace
Statutu Právnické fakulty Masarykovy univerzity

I. Navrhované změny jednotlivých ustanovení a jejich částí:

Čl. I

Statut Právnické fakulty Masarykovy univerzity, schválený Akademickým senátem Právnické fakulty dne 6. 12. 1999 a Akademickým senátem Masarykovy univerzity dne 19. 12. 1999, ve znění pozdějších změn, se mění takto:

1. V článku 9 odstavci 1 se na konci písmena k. za slovy „pozemkového práva“ odstraňuje tečka a vkládá se nové písmeno l., které zní:
„l. civilního práva procesního.“

Čl. II

Tato změna nabývá účinnosti dne 1. 9. 2018.

II. Důvodová zpráva k navrhovaným změnám:

Předměty týkající se civilního procesu se v současnosti na Právnické fakultě Masarykovy univerzity vyučují pod Katedrou občanského práva. Procesních předmětů, které jsou zařazeny do bakalářského, magisterského i doktorského studia, je více než dvě desítky:

1. Občanské právo procesní pro vyšší justiční úředníky I (BJ301K)
2. Občanské právo procesní pro vyšší justiční úředníky II (BJ402K)
3. Občanské právo procesní pro vyšší justiční úředníky III (BJ501Zk)
4. Praktika z občanského práva pro vyšší justiční úředníky I (BJ304Z)
5. Praktika z občanského práva pro vyšší justiční úředníky II (BJ404Z)
6. Praktika z občanského práva pro vyšší justiční úředníky III (BJ502Z)
7. Organizace justice (BZ302Zk)
8. Administrativní a kancelářské práce v justici I (BJ305Z)
9. Administrativní a kancelářské práce v justici II (BJ405Z)
10. Správní soudnictví (BJ602K)
11. Základy civilního procesu (BZ305Zk)
12. Občanské právo procesní I (MP413Z)
13. Občanské právo procesní II (MP510Zk)
14. Občanské právo procesní II – seminář (MP510Z)
15. Exekuční a insolvenční právo (MP614Z)
16. Exekuční a insolvenční právo – seminář (MP614Z)
17. Občanské právo procesní I (D1OBC03)
18. Občanské právo procesní II (D2OBC03)
19. Občanské právo procesní III (D3OBC03)
20. Občanské právo procesní IV (D4OBC03)
21. Občanské právo procesní V (D5OBC03)
22. Občanské právo procesní VI (D6OBC03)
23. Občanské právo procesní I (D4SVZ13)
24. Občanské právo procesní II (D5SVZ13)
25. Občanské právo procesní III (D6SVZ13).

Ve všech případech jde o povinné předměty; předměty povinně volitelné se nechávají stranou pozornosti, stejně jako předměty z jiných druhů studia (např. LL.M.), ačkoliv ani jich není zanedbatelný počet. K uvedenému výčtu je nutno dodat, že v připravovaném studijním plánu bakalářského studijního programu Vyšší justiční úředník se počítá s dalším posílením výuky civilního procesu. Měl by být přidán ještě jeden semestr civilního práva procesního (civilní právo procesní pro vyšší justiční úředníky IV); praktika by měla být zaměřena výlučně na civilní proces a také jejich rozsah by měl být rozšířen o další semestr. V magisterském studiu by měl být výhledově přidán další semestr výuky civilního práva procesního, orientovaný na nesporná řízení a exekuce. Tím by se zároveň vytvořil větší prostor pro insolvenční právo v předmětu MP614Z. Do budoucna tedy dojde k dalšímu zvýšení rozsahu výuky civilního práva procesního v bakalářském a magisterském studijním programu.

Počínaje podzimním semestrem 2017 byla zavedena pevná výuka ve všech procesních předmětech doktorského studia, čítající osm až devět seminářů za semestr (počítáno dohromady pro všechny předměty). S ohledem na pozitivní zkušenosti se v ní bude pokračovat i nadále.

Vedle těchto předmětů se na Katedře občanského práva vyučují především předměty zabývající se občanským právem hmotným, rodinným právem a právem duševního vlastnictví:

1. Osoby a jejich právní postavení v evropském kontextu (BEP401Zk)
2. Rodinné právo pro vyšší justiční úředníky (BJ303Zk)
3. Občanské právo hmotné pro bakaláře I (BZ208K)
4. Občanské právo hmotné pro bakaláře II (BZ304Zk)
5. Občanské právo hmotné pro bakaláře III (pro vyšší justiční úředníky) (BJ401Zk)
6. Občanské právo I (MP214Z)
7. Občanské právo II (MP311Z)
8. Občanské právo III (MP410Zk)
9. Občanské právo III – cvičení (MP410Z)
10. Právo duševního vlastnictví (MP511Zk)
11. Právo duševního vlastnictví – cvičení (MP511Z)
12. Rodinné právo (MP509Zk)
13. Rodinné právo – seminář (MP509Z)
14. Občanské právo hmotné I (D1OBC02)
15. Občanské právo hmotné II (D2OBC02)
16. Občanské právo hmotné III (D3OBC02)
17. Občanské právo hmotné IV (D4OBC02)
18. Občanské právo hmotné V (D5OBC02)
19. Občanské právo hmotné VI (D6OBC02)
20. Občanské právo hmotné I (D1SVZ07)
21. Občanské právo hmotné II (D2SVZ07)
22. Občanské právo hmotné III (D3SVZ07)
23. Právo duševního vlastnictví I (D1PVP08)
24. Právo duševního vlastnictví II (D2PVP08)
25. Právo duševního vlastnictví III (D3PVP08)
26. Právo duševního vlastnictví IV (D4PVP08)
27. Právo duševního vlastnictví V (D5PVP08)
28. Právo duševního vlastnictví VI (D6PVP08)
29. Právo duševního vlastnictví ve vědě a výzkumu pro neprávíky (DPVP22)
30. Rodinné právo I (D1PVP07)
31. Rodinné právo II (D2PVP07)
32. Rodinné právo III (D3PVP07)
33. Rodinné právo IV (D4PVP07)
34. Rodinné právo V (D5PVP07)
35. Rodinné právo VI (D6PVP07).

Rovněž v tomto případě výčet obsahuje pouze povinné předměty bakalářského, magisterského a doktorského studia.

Na zajištění výuky všech shora uvedených předmětů se podílejí dva profesoři, čtyři docenti, sedm odborných asistentů, dva asistenti (z toho jeden, resp. přesněji řečeno jedna v současnosti čerpá rodičovskou dovolenou), a jedna lektorka. Celkem jde tedy o šestnáct vyučujících. Výuku zajišťují v menším rozsahu rovněž externisté.

Nejen počtem vyučovaných předmětů, ale i množstvím pedagogických pracovníků je Katedra občanského práva největší katedrou na fakultě.

Současný stav není vyhovující z organizačního, personálního, pedagogického ani vědeckého hlediska.

Již samotné pojmenování katedry vyvolává dojem existence oboru „občanské právo“, který má dvě části, a sice hmotněprávní a procesněprávní. To však naprosto neodpovídá současným a jednoznačně uznávaným názorům na postavení civilního práva procesního, které – na rozdíl od stavu v polovině devatenáctého století – nelze považovat za součást soukromého práva (či občanského práva „hmotného“). Jde o samostatné právní odvětví a o samostatný vědecký obor, který má svůj předmět, metody a hodnoty, jakož i své vlastní a mimořádně bohaté teoretické zázemí. Rozdíl obou oblastí je dán již tím, že občanské právo hmotné je základní disciplínou soukromého práva, zatímco civilní právo procesní má veřejnoprávní charakter. Proto představa, že existuje obor „občanské právo“, který má část „hmotnou“ a „procesní“, jak bylo naznačeno shora, je chimérou neodpovídající současnému právnímu řádu ani dosaženému stavu vědeckého poznání. Stejně tak je v současné procesualistice jednoznačně odmítána marxistická představa, že občanské právo hmotné a civilní právo procesní jsou ve vztahu obsahu a formy. Krom toho, že naprostá většina soukromoprávních vztahů se realizuje zcela mimoprocesně, nelze přehlédnout ani to, že civilní právo procesní má svůj vlastní obsah: např. instituty právní moci, předmětu sporu, důkazního břemena, míry důkazu atd. lze jenom sotva redukovat na „formu“ soukromoprávních vztahů.

Samostatnost obou oborů se prakticky projevuje též v pedagogickém procesu. Témata, otázky či problémy, s nimiž se musí vypořádat občanské právo hmotné či rodinné právo nebo právo duševního vlastnictví – např. pokud jde o rozsah a obsah výuky, způsob zkoušení, personální zajištění výuky a zkoušek, potřeba zajištění studijních materiálů atd. –, se nijak netýkají těch, jimž čelí civilní právo procesní.

Vědecká, pedagogická a organizační samostatnost civilního práva procesního se promítla již ve zřízení Oddělení civilního procesu na Katedře občanského práva. Toto řešení však není vyhovující jednak s ohledem na nejednoznačné vymezení kompetencí a odpovědnosti, jednak proto, že neodstraňuje základní problém, jímž je spojení dvou samostatných a podstatně odlišných oborů pod střechu jedné katedry. Nadále přetrvávajícím problémem je rovněž to, že značný počet vyučovaných předmětů znamená rozsáhlý pedagogický sbor. Z hlediska praktických potřeb řízení katedry, efektivity práce a rozvoje obou oborů je naopak daleko více vyhovující nižší počet členů katedry. To platí tím spíše, že v případě Katedry občanského práva je její značný personální rozsah důsledkem sloučení různých samostatných disciplín soukromoprávní a veřejnoprávní povahy.

Na fakt, že takové spojení není vůbec nezbytné, ukazují také zahraniční poznatky. Organizační samostatnost výuky civilního práva a civilního práva procesního je běžná např. v sousedním Rakousku, s nímž nás pojí dlouhá společná (nejen) právní historie. Např. na právnické fakultě vídeňské univerzity existuje vedle Institutu civilního práva Institut civilního práva procesního, a obdobně na innsbrucké právnické fakultě je vedle Institutu civilního práva též Institut civilního soudního řízení. Podobně právnická fakulta v Linzi má samostatný Institut pro civilní právo procesní, insolvenční právo a srovnávací procesní právo; právnická fakulta v Grazu má Institut pro civilní právo procesní a insolvenční právo. Jedinou výjimkou je právnická fakulta v Salzburku. Zde však není fakulta rozdělena s ohledem na to, že se jedná o nejmenší rakouskou právnickou fakultu, na instituty, nýbrž pouze na 3 „odborné oblasti“ (*Fachbereiche*), přičemž organizačně do oblastí soukromého práva je zde kromě civilního procesu řazeno také římské právo, právo kapitálového trhu, bankovní právo a právní komparatistika. Samostatná oddělení civilního práva a civilního práva procesního mají kupř. také právnické fakulty budapeštských universit *Eötvös Loránd Tudományegyetem*, *Károli Gáspár Református Egyetem*, nebo *Pázmány Péter Katolikus Egyetem*. V Polsku lze poukázat na Fakultu práva, kanonického práva a správy Katolické univerzity Jana Pavla II. v Lublinu; na Ukrajině na Národní právnickou univerzitu Jaroslava Moudrého v Charkově nebo na Oděskou právní akademii. Mnohé fakulty přistupují k organizaci výuky zcela jinak, než je u nás obvyklé, což je dáno mj. tím, že se na nich neuplatňuje katedrový systém v našem pojetí. Podaný výklad nemá za cíl popírat, že jsou myslitelné různé přístupy, včetně toho, který se na zdejší fakultě uplatňuje dosud; chce pouze poukázat na to, že samostatná organizace civilního práva procesního a civilního práva je možná a že se na zahraničních fakultách nikoliv zřídka také uplatňuje.

Z těchto důvodů se navrhuje, aby byla zřízena Katedra civilního práva procesního, a to oddělením částí vyučujících z Katedry občanského práva a částí předmětů vyučovaných touto katedrou.

Členy Katedry civilního práva procesního by se měli stát JUDr. Eva Dobrovolná, Ph.D., LL.M., JUDr. Radim Chalupa, Ph.D., JUDr. Michal Janoušek, Ph.D., doc. JUDr. Petr Lavický, Ph.D. a Mgr. Tereza Pondikasová. Na výuce exekučního a insolvenčního práva se bude podílet rovněž dr. Dávid, byť kmenově zůstane členem Katedry občanského práva se specializací na právo rodinné. Počítá se rovněž se zapojením externistů, a to v obdobném rozsahu, v němž již nyní na výuce civilního práva procesního participují. Pokud by došlo k předpokládanému rozšíření výuky civilního práva procesního a insolvenčního práva, jak byl výše popsán, bylo by nutné katedru personálně doplnit. Takový krok však bude zapotřebí učinit, až k rozšíření výuky dojde.

Po pedagogické stránce bude Katedra civilního práva procesního zajišťovat výuku předmětů z oblastí civilního procesu vyjmenovaných v úvodu důvodové zprávy, jakož i dalších povinně volitelných předmětů garantovaných členy této nově vzniklé katedry. Rozumí se samo s sebou, že členové nově vzniklé katedry zajistí konání zkoušek a kolokvií z těchto předmětů.

U státních závěrečných zkoušek v bakalářských studijních programech a magisterském studijním programu se dosud zkouší občanské právo hmotné a civilní právo procesní v rámci jednoho předmětu. Do budoucna bude na místě tyto oblasti od sebe oddělit, jako je to ostatně obvyklé i na jiných fakultách u nás (Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Právnická fakulta

Univerzity Palackého). Toto rozdělení nebude nijak obtížné, což dokládá současná podoba otázek k magisterským státním závěrečným zkouškám, v rámci nichž jsou pod každou z dvaceti pěti otázek zařazeny vždy podotázky z hmotného i z procesního práva. Formálně je však tento krok možno učinit až v rámci změny akreditace. Do té doby budou oba předměty zkoušeny společně členy obou kateder; personálně se tedy obsazení předmětů občanské právo hmotné a procesní u bakalářských a magisterských státních závěrečných zkoušek nijak nemění, jediný rozdíl spočívá v tom, že nově budou ti samí zkoušející zařazeni do dvou různých kateder. Jejich právo zkoušet tyto předměty bylo potvrzeno vědeckou radou (viz § 53 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách), a samozřejmě nemůže být rozdělením kateder nijak dotčeno.

Další – možné, nikoliv však nezbytně nutné – budoucí kroky mohou spočívat v rozdělení rigorózních zkoušek mezi obě katedry, popř. v zavedení doktorského studijního programu civilní právo procesní. První diskuse na téma doktorského studia již proběhly na zasedání akademického senátu v závěru loňského roku a setkaly se s příznivou reakcí.

Účinnost změny statutu se předpokládá od 1. září 2018. Datum bylo zvoleno tak, aby organizační změna nezasahovala do průběhu výuky.

III. Ucelený text částí Statutu Právnické fakulty MU navrhovaných k novelizaci

Katedry
Čl. 9

- [1] Katedra je základní organizační jednotkou pro řízení a rozvoj vzdělávací a tvůrčí činnosti. Katedra, která zajišťuje tyto činnosti ve více oblastech, se dále člení na oddělení. Působí v ní alespoň 3 pracovníci. Na fakultě působí katedry:
- a. dějin státu a práva
 - b. právní teorie
 - c. občanského práva
 - d. obchodního práva
 - e. pracovního práva a práva sociálního zabezpečení
 - f. ústavního práva a politologie
 - g. správní vědy a správního práva
 - h. trestního práva
 - i. mezinárodního a evropského práva
 - j. finančního práva a národního hospodářství
 - k. práva životního prostředí a pozemkového práva
 - l. civilního práva procesního.***
- [2] Na fakultě dále působí oddělení univerzitního Centra jazykového vzdělávání.